

တၢ်သံအကဒု

ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကိၣ်ကးကရၢ (SAC) သုး တၢ်သူကမျၢၢ်ဒ်တၢ်ဒီသဒၤစုကဝဲ၊
ဖဲတၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်ဖိတၢ်ကမီၤဝဲၤအလီၢ်ခံ

လံာ်တၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါ
လါယူၤလဲ ၂၇ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ် #23-3-Bp1

၁. တၢ်ကတိၤလၢညါ

“အဝဲသ့ၣ်ဖီၣ်ပုၤ (ဒီးမၤဆူၣ်) ပဟးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဆူး. အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒ်အံၤန့ၣ် လၢတၢ်ဒိသဒါလီၤသး (ဒ်သိး KNLA သးသ့ၣ်တဖၣ်သုတခးအဝဲသ့ၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်) ခီဖျါလၢ တၢ်ဒုးမ့ၢ်ကဲထီၣ်န့ၣ် ပုၤခးကဘၣ်စ့ၢ်ကီၤပုၤဒၣ်ဝဲ. အဝဲသ့ၣ်တမၤပဟးလၢအမဲၣ်ညါဘၣ်, ဘၣ်ဆၣ်ပဘၣ်ပဟးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဆူးတခီ.”

သဝီဖိစိၤလ---လၢအအိၣ်ဖဲတံလ့ၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤတဂၤအံၤ အုၣ်အသးပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ပဟး ပယီၤသးမၤဆူၣ် သူအီၤဒ်ကတိၤသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအသိးဖဲလၢယူၤ ၃၀ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်ပူၤအခါ

စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် သးမိၤစိရိၤဟံဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤလၢကီၢ်ပယီၤပူၤကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၢ်ခံ စုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢ လီၤကဝီၤပုၤကညီကလုာ်ပာ်ပနီၣ် ကညီကီၢ်စဲၣ်ဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤစးထီၣ်ကဒါသး, ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ် ဒီးဟီၣ်ကဝီၤတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်နးထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဟဲကဲထီၣ်အသးခီဖျါလၢ SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်မၤပယွဲပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ် အါထီၣ် ယုၢ်ဒီး တၢ်ဟဲခးလီၤတၢ်ဒီးကဘီယူၤ, တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်, တၢ်မၤဟးဂီၤသဝီဖိတၢ်စုလီၤ ခိၣ်ခိၣ်, တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး, တၢ်မၤသံမၤဝီ, တၢ်ဖီၣ်ဒုးဃာ်ဆူၣ်သဝီဖိဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သူပုၤကညီ ဒ်ကတိၤလၢတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအသိးအံၤန့ၣ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီၤဂ့ၢ်ဝီတခါလၢ ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူၢ် (KHRG) ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ဖျါလၢ ကညီကီၢ်စဲၣ် ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်ဘၣ်လၢအပူၤတ

ပယုာ်ဃီန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ လၢဖုၤဘျီအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် KHRGဒီးန့ၢ်ဘၣ် လံာ် တၢ်ပာ်ဖျါ (၂၂) ဘၣ် လၢအမ့ၢ်တၢ်အုၣ်သးဘၣ်ပဟး SAC သးဖိသ့ၣ်တဖၣ် သူပုၤကညီဒ်ကတိၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါ လီၤသးကီၢ်အ သိး, လီၤဆီဒၣ်တၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်ပာ်အီၤဒ်အမ့ၢ် တၢ်မၤဆူၣ်ကဲဝီတၢ် ဒီးပုၤန့ၣ်ကျဲဘၣ်ဆၣ်တၢ်အနီၢ်နီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သူဃုာ်ဝဲကမ့ၢ်တဖၣ်အံၤဒ်ကတိၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ် ဒ်သိးကလုာ်ဒုၣ်သးဖီၣ်စုကဝဲသ့ၣ်တဖၣ် သုတခး အဝဲသ့ၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂ့ၢ်ဂံၢ်ထံးလံာ်တၢ်ပာ်ဖျါဝဲအံၤန့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲSACသးတၢ်သူကမ့ၢ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးဒ်ကတိၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအသိးတၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ဃုာ်စ့ၢ်ကီၤ တၢ်မၤပယွဲအာသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၢ်ကစၢ်ဒီးပုၤတဝၢ်ဒိၣ်ခိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်တက့ၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ပဟး မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတၢ်အိၣ်သးစးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် သးမိၤစိရိၤဟံဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤဝံၤအလီၢ်ခံဖုၣ်ကီၢ်ဖိအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ခဲက့ၢ်တက့ၢ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်အုၣ်သးတဖၣ်ဘၣ်ပဟး တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်လၢလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သူပုၤ ကညီဒ်ကတိၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ်, ဃုာ်ဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤ ဒီးတၢ်မၤအမၤသီအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နးနးကလဲာ်ဖဲတၢ်ဒုးဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်သၢက့ၢ်တက့ၢ်မ့ၢ်တၢ်ပာ်ထံနီၤဖးဝဲက့ၢ်မ့ၢ်လၢ SAC သးမၤကမ့ၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢ အမၤကမ့ၢ်တၢ်ဘျါသဲစးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခဲကတၢ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖးတနီၤလၢ ခိၣ်န့ၢ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါဘၣ်ထွဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၂. တၢ်ပာ်ဖျါဆိဘၣ်ပဟးတၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖးအဂ့ၢ်အကျါ

ခီဖျါလၢသးမိၤစိရိၤဟံဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ ဖဲလၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်အံၤအဃိ တၢ်မၤကယွဲအာအာသီသီသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲကဲထီၣ်အသးလၢကီၢ်ပယီၤဒိတဘျီညါအပူၤ ဒ်သိးဒီးကဆိၣ်တၢ်မၤန့ၢ်ကွံာ်ပုၤလၢ အတၢ်ထံၣ်တလီၤပလိာ်ဒီးအီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးကညီထီၣ်ဆိလီၤဝဲ SAC သးတၢ်ပာ်တၢ်ပြးတၢ်သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ်လံာ်လံၤန့ၣ် SAC သးဃုာ်ဒီး ပၤကီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဖီၣ်, ဒုးဃာ် ဒီးမၤသံဝဲ ကမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီးပုၤလၢအပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်သးလၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်, NLD ကရၢဖိ ဒီးပုၤလၢအမၤတၢ်လၢကမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤပာ်ဃုာ်လၢ ကမ့ၢ်တၢ်တဒိကန့ၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ (CDM) အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤပယွဲသ့ၣ်တ

ဖၣ်အံၤ သလုာ်လီၤအသး ဒီးမၤဆူၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဖုၣ်ဆၢလၢ SAC သးဒီးလီၤကဝီၤသးဖီၣ် စုကဝဲၤကရူၢ်ကရၢအဘၣ်စၢၤ လီၤဆီဒၣ်တၢ်လၢကလုာ်ဒုၣ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အပူၤ ဖဲဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်အတၢ်ဘၣ်သးထီၣ်ဒါဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးမိၤစိရိၤတၢ်ဟံန့ၢ်ဆူၣ် ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤအလီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲလၢမးရှး ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် SAC သး တဖၣ်စးထီၣ် သူစူးကါဝဲကလံၤကဘီယူၤဒုးသးဃုာ်ဒီးခိၣ်သးလၢတၢ်ထီၣ်ဒုးမၤလီၤပိုၢ်ကွံာ်ပုၤလၢ အထီၣ်ဒါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ထံကီၢ်ဒိတဘျီညါအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကမ့ၢ်အါအါဂီၢ်ဘၣ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုဆူၣ်ပူၤ ဖဲတၢ်လီၤလၢအဘၣ်အဘၢဟီၣ်ကဝီၤတဖၣ်အ ပူၤဃုာ်ဒီးတၢ်လီၤလၢ ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖျိကရၢ (KNU) ဟီၣ်ကဝီၤလၢကီၢ်ပယီၤ မ့ၢ်ထီၣ်က

လံၤထံးသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.¹ လီၤကဝီၤသးလၢ အဒုးထီၣ်ဒါဝဲ သးမိၤစီၤရီၤသ့ၣ်တဖၣ်နီၤဖးလီၤအသးလၢကလုာ်ဒုၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤ ဃုာ်ဒီးတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်ဒိသဒါကမုၢ်သး (PDF) တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မၤအာမၤသီလၢ အကဲထီၣ်သးလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထံးအပူၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်အသီဘၣ်. လၢအပူၤကွၢ်အ နံၣ် (၇၀) ဘျဲၣ်အခါန့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဘၣ်တ့ၢ် လံၤဝဲ ကီၢ်ပယီၤသးတၢ်မၤကမၣ်ပယီၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးမၤလီၤပိုၢ်ကွၢ် အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ, တၢ်ဃုာ်မုၢ်ဖျါး, တၢ်ဖိၣ်တၢ်ဆူၣ်, တၢ်မၤသံ, တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး, တၢ်မၤဆူၣ်ဝဲပီၤတၢ်, တၢ်မၤဆါပယွဲၤ ဒီးသ့ၣ်ထံးမုၢ်ခွါတၢ်မၤဆါ ပယွဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအာမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တ ဒုးသ့ၣ်ညါ ထုးထီၣ်ရၢလီၤဘၣ်အီၤဘၣ်. ဖဲတၢ်မၤတၢ်ပတုၤတၢ် ခးအဆၢကတီၢ် အါဒုၣ်တၢ်တက့ၢ်တၢ်မၤပယွဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ စ့ၤ လီၤကွၢ်ဝဲ လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤဘၣ်ဆၢၣ် တၢ်မၤ ပယွဲၤထီၣ်ဒါအဂၢၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမၤထီၣ်ဒါဝဲ ကညီဖိဟဲကဲထီၣ်

အသး ကွၢ်ကွၢ်န့ၣ်လီၤ.² စးထီၣ်လၢ လါဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၁ နံၣ်န့ၣ် SAC သးတဖၣ်မၤဆူၣ်ထီၣ်အတၢ်မၤပယွဲၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ခွဲးယာ် ဒီးကီၢ်ပယီၤသးတၢ်သ့ၣ်သဝီဖိဒိကတီၤလၢ သးတၢ်ဒိသ ဒါလီၤသးတဖၣ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ်ကဒါန့ၣ်လီၤ. SAC သးတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဟးဝုၤဝီၤလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်တၢ်ပဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤ ပူၤအဆၢကတီၢ် ဖိၣ်တၢ်သဝီဖိ ဃုာ်ဒီး ပိာ်မုၢ်, ပိာ်ခွါ, ဖိသ့ၣ်, သ့ၣ်ကုသးပုၤ ဒီးပုၤဖျါဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အံၤ လၢကဟးပိာ်အဝဲသ့ၣ်ခံ ဒိကတီၤအသးလၢ သးတၢ်ဒိသ ဒါလီၤသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒိအံၤမုၢ်ဒိသးဒီး ကညီဒိ ကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျါးသးမုၢ်ဒိနီၣ် (KNLA), ကညီဒိကလုာ်ဂၤသး ကရၢ (KNDO) မ့တမ့ၢ် PDF သးသ့ၣ်တဖၣ်သုတခးအဝဲသ့ၣ် တဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢသဝီဖိတဖၣ်အံၤ SAC သးတဖၣ်သု အီၤဒိ ကတီၤလၢ သးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲ သ့ၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မၤသံမၤဝီ, တၢ်မၤဆါပယွဲၤ, တၢ်ဘၣ်ခိ တၢ်ထံးဒီးတၢ်မၤ ပျံၤမၤဖုးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိအတၢ်အနီၢ်တၢ်ကွဲးဖုၣ် - တၢ်သုပုၤကညီဒိကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါ လီၤသးအဂီၢ်တၢ်မၤအာမၤသီ အကွၢ်ဂီၤကျိကျဲတဖၣ်

လံာ်အကူာ်ဝဲအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃး SAC သးတ ဖၣ်မၤဆူၣ်သဝီဖိကဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤ သး ကီၢ်လၢအကဲထီၣ်သးစးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် သးမိၤစီၤရီၤဟံ ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စီၤတၢ်ကမိၤဝဲအလီၢ်ခံအခါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ်အံၤဖဲ SAC သးတဖၣ်ဒုးဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ် အဝဲ သ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢသးသမူတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်ဒိနီၣ်ဒိနီၣ်မုၢ်မုၢ်အပူၤဒီး တၢ်မၤကမၣ် မၤအာမၤနးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နးဒိနီၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအ ကတီၢ်ဝဲအံၤန့ၣ် KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲလံာ်တၢ်ပာ်ဖျါအနီၢ်ဂံၢ်လၢ အဆံတဖၣ်အဆံဘၣ်ဃး တၢ်သုပုၤကညီဒိကတီၤလၢသးတၢ် ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ် ဒီးအတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ်အဂ့ၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအာမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟဲကဲထီၣ်အသးဖဲလၢ SAC သးတဖၣ် မၤဂ့ၢ်ထီၣ်အသးကလၢၤ, သ့ၣ်ထီၣ်ဆီလီၤသး ကလၢၤအသီ, ဆုၤအါထီၣ်သးတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤဒီး စုကဝဲတၢ်ပိး တၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်ဆူ တၢ်မံၣ်ညါအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ် လၢသးဟံ ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စီၤတၢ်ကမိၤဝဲန့ၣ် လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါတ ဖၣ်အနီၢ်ဂံၢ်အါထီၣ်ဝဲဒီးတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဒုးဃာ်ပုၤက ညီတၢ်အိၣ် သးသ့ၣ်တဖၣ်နးထီၣ်ဝဲဒိနီၣ်မးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးဃာ်အ ဆၢကတီၢ်စ့ၤကီၢ် အဆၢကတီၢ်ယံာ်ထီၣ်ဝဲ ဒိအမ့ၢ် ဖဲသးဟံဆူၣ် တၢ်စီၤတၢ် ကမိၤသီသီအခါ တၢ်ဒုးဃာ်ယံာ်ဝဲတဘျုးန့ၣ်ရံၣ်တုၤ တသီ ဒီးလၢခံတၢ်ဒုးဃာ်ယံာ်ထီၣ်တုၤလၢအနွံတဖၣ်အနွံန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဒုးဃာ်တဖၣ်ယံာ်ထီၣ်အ ဃီတၢ်မၤအာမၤနးဒီးတၢ်မၤ ဆါပယွဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲကဲထီၣ်အသးသ့ၣ်အါထီၣ် ဒီးတၢ်ဒိးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, ထံ, တၢ်အိၣ်ဆိးလီၤကျဲဒီးတၢ်ကဆဲက

ဆီတၢ်လိၣ်ဘၣ် တလၢလီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်အါထီၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်နီၢ်နီၢ်န့ၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအကူာ်ဝဲအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ် အုၣ်သးလၢအဟဲလၢလံာ်တၢ်မၤနီၢ်မၤဃါတၢ်ပာ်ဖျါ (၁၇) ခါအ ပူၤလၢအဘၣ်ဃး ဒီး တၢ်သုပုၤကညီဒိကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါ လီၤသးအဂီၢ် လၢအကဲထီၣ်အသးဖဲ သးဟံဆူၣ်တၢ်စီၤတၢ်ကမိၤ ဝဲတၢ်ဂ့ၢ် (၁၀) ခါ န့ၣ်လီၤ. လံာ်တၢ်ပာ်ဖျါတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤတၢ် ထံၣ်လံာ်သံကွၢ်တၢ်လီၤလီၤဒီး ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်လၢအအိၣ်မူဒိး သ့ၣ်တဖၣ်မ့တမ့ၢ် ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ, လံာ်တၢ်ကဲ ထီၣ်သးတၢ်ပာ်ဖျါ, တၢ်ပာ်ဖျါဖုၣ် ဒီးတၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

(၁) သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်သုပုၤအဝဲသ့ၣ်ဒိကတီၤလၢသး တၢ်ဒိသဒါလီၤသးအခါ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်လၢသးသမူ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်အပူၤ

SAC သးတဖၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤ ဟးဝုၤဝီၤလၢ ခုၣ်အဲၣ်ယူၣ်တၢ် ပဟီၣ်ခိၣ်ကဝီၤပူၤ လၢတၢ်ထီၣ်ဒုး, တၢ်ဆီတလဲသးကျိၤ, သးတၢ် ဟူးဂဲၤဟးဝုၤဝီၤဒီး တၢ်တီဆုၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ်အခါ သူဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒိကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ် န့ၣ် လီၤ. တဘျီတခါန့ၣ် SAC သးတဖၣ်သူဝဲသဝီဖိတဖၣ်ဒိ ပီၤတၢ် ဒီးပုၤန့ၣ်ကျဲတဘျီဃီအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒိတၢ်ကဲထီၣ်သးတ ခါဖဲ လါမ့ၢ် ၂၀၂၂ နံၣ်န့ၣ် SAC ဒီးသးခိးကီၢ်ဆါ (BGF) သးဒု (၂) ပာ်ဖျါထီၣ်သးသးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖိၣ်သဝီဖိလၢ တကီၤဖိ ဒီးဝဲ ပုၣ် ကရူၢ်, ဖုၣ်အုၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်ပုၤနီၣ်ဂံၢ်အါန့ၢ်ဒီး (၁၀၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. SAC ဒီး BGF သးဖိတဖၣ် သူဝဲသဝီဖိလၢအဖိၣ်န့ၢ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ်

အံၤ ဒ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသး ဒီးပီၤတၢ်အသိးလၢအ တၢ်လဲၤကျဲၤဒိတဘိဆူ လုက့ၣ် ဒီးတၢ်ပီၤသးကလၢၤ, ဘံၣ်လုကီၢ် ဆၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤဟ့ၣ်စ့အါန့ၣ်ဒီး ၁၀၀,၀၀၀ ကူး ဒီးတနီၤအဟံၣ်ဖိဗီဖိဟ့ၣ်စ့အါန့ၣ်ဒီး ၂၀၀,၀၀၀ ကူး ဒီးထူၣ် ဖျဲး ထီၣ်ကွံာ်ဝဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျီၤလီၤကွံာ်ပှၢၤကညီတနီၤအံၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ်ဖိတၢ်ဘၣ်ဒီးပှၢၤအါန့ၣ်ဒီး (၄၀) ဂၤန့ၣ်လီၤ. အါ ဒၣ်တၢ်တက့ၢ်န့ၣ် SAC ဒီး BGF သးဖိတဖၣ် တတူၢ်လိာ် စ့အိၣ်လိးဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်ဝဲလၢအလိာ်ဘၣ်သဝီဖိလၢ ‘တၢ်ဒိ သဒါ’ လီၤသးဂီၢ် အဃိန့ၣ်လီၤ. သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တချုး လၢအလဲၤဆူညါ လၢတၢ်လီၢ်ယံာ်ဒီးဘၣ်အခါန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ပျီၤ လီၤကွံာ် ပိာ်မုၢ်ဒီး ဖိသၣ်လၢအသးန့ၣ်ဘိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၢ အဝဲသ့ၣ်ကိးတီၢ် ကက---သဝီဖိပိာ်ခွါ (၂၂) ဂၤ အကျါ ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီး ဖိသၣ်လၢအသးန့ၣ်တပှၢၤဘၣ်လွံၤဂၤ ဒီး သူဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသး အဂီၢ်ဒီး မၤဝံ ပီၤတၢ်လၢတၢ် လဲၤကျဲၤဆူလုက့ၣ်သးကလၢၤအ ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ သးမၤဆူၣ်အသိးထီၣ် BGF သးဆူကူ ဆူကၤ မ့ၢ်ဒ်သိး ဒီးလီၢ်ကဝီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ထီၣ်ဒုးဘၣ်ဖုး SACဒိBGFသးကျါအံၤန့ၣ် ကခးဘၣ်ဒၣ်သဝီဖိအံၤအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. SAC ဒီး BGF သးဒီး သဝီဖိ (၂၂) ဂၤအံၤ လဲၤတုၤဝဲလၢလု က့ၣ်သးကလၢၤပူၤ ကဘၣ်ဖဲ လါမ့ၤ ၈ သီ မ့တမ့ၢ် ၉ သီ, ၂၀၂၂ န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤလၢသးကလၢၤဝံၤအလီၢ်ခံ သ ဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဒုးဃာ်အံၤလၢ သးကလၢၤပူၤန့ၣ်လီၤ. တ ချုးလၢ SAC သးတဖၣ် ပျီၤလီၤကွံာ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ် အဝဲသ့ၣ်စ့တဂၤ ၅,၀၀၀ ကူးန့ၣ်လီၤ.³

SAC သးတဖၣ်မၤဆူၣ်စ့ၢ်ကိးသဝီဖိတဖၣ်အံၤလၢ ကဝံန့ၢ်အဝဲ သ့ၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး ကျိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ် အံၤအကျါတဂၤတဲၤပျီၤထီၣ်က့ၤဝဲဒ်အံၤ, “အဝဲသ့ၣ်ဖိတၢ်ပှၢၤ (ဒီးမၤ ဆူၣ်)ပဟးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဆူး. အဝဲသ့ၣ်မၤဝဲဒ်အံၤန့ၣ် လၢတၢ် ဒိ သဒါလီၤသး (ဒ်သိး KNLAသးသ့ၣ်တဖၣ်သုတခးအဝဲသ့ၣ် တဂ့ၤအဂီၢ်) ဒီဖျိလၢ တၢ်ဒုးမ့ၢ်ထီၣ်န့ၣ် ပှၢၤခးကဘၣ်စ့ၢ်ကိး ပှၢၤဒၣ် ဝဲ. အဝဲ သ့ၣ်တမၤပဟးလၢအမဲာ်ညါဘၣ်, ဘၣ်ဆၢ ပ ဘၣ်ဟးလၢအဝဲသ့ၣ်ကဆူးတခီ.” အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအဂၤ လၢမံၤမ့ၢ် စီၤအ---ဟံၣ်ပျီၤအါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ,

“ပယီၤသးတဖၣ် မၤပဆိကလဲၤသိးဆူကၤဒီးအဝဲ သ့ၣ်. အမၤပသိးထီၣ် BGF သးဖိကူကၤဒီး BGF သးဖိတဖၣ် ကၤထီၣ်သဝီဖိကူကၤ. တၢ်မၤဒ်အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ခၤပၤ (တၢ်သူပှၢၤကညီဒ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသ ဒါလီၤသးအဂီၢ်) လီၤ. မ့တမ့ၢ်ဘၣ်ဒု အဝဲသ့ၣ်တ မၤသဝီဖိသိးထီၣ်သးကူသးကၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မၤ ဝဲဒ်အံၤန့ၣ် ဒ်သိးဒီး KNLA သး တဖၣ်နီၤဖးဝဲ သဝီ ဖိ ဒီး (SAC/BGF) သး သုတဘၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်ဘၣ်

န့ၣ်လီၤ.”

ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်ကဲထီၣ်သးအဒိအဂၤတခါ လၢကဲထီၣ်အသး ဖဲလါမးရှး ၂၀ သီ, ၂၀၂၃ န့ၣ်န့ၣ် SACသးလၢအမံၤလၢတၢ်သူၣ် ထီၣ်ပူၤအဆၢကတီၢ် မၤလီၤဆီပျီၤလဲၤအတၢ်မံၤအလီၢ် ဒီဖျိတၢ် သူဝဲသဝီဖိတဖၣ်လၢအအိၣ်ဖဲ ၀---သဝီ, န့ၣ်သၤကွ့ၤကရူၢ်, မူကီၢ် ဆၢ, ချါၣ်လွံၤထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. SAC သးဒုးဃာ်ဝဲသဝီ ဖိတဖၣ်အံၤဖဲ အိပှၢၤဆူၣ်သဝီကိတီၤဒီးပူၤ, န့ၣ်သၤကွ့ၤကရူၢ် ဒီးမၤ ဆူၣ်ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးဖိတဖၣ် ဘျးလီၤဝဲအသးဆူကူဆူ ကၤ သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢာ် လၢဒီးတဖျါၣ်လၢအပာ်ဃာ်သဝီဖိတဖျါၣ် အံၤအမဲာ်ညါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဂၤဟံၣ်ပျီၤထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်သူအဝဲသ့ၣ်ဒ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါလီၤသးအဂီၢ် မ့ၢ် ဒ်သိးဒီး လီၢ်ကဝီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်ခးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ် ကပညိၣ် ခး ဆိဒၣ်ဝဲသဝီဖိအိၣ်ဒီးတဖျါၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.⁴

သဝီဖိလၢတၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်လၢ ကကဲကတီၤလၢသးတၢ်ဒိသဒါ အဂီၢ်အခါန့ၣ် တဘျီတခါ တၢ်သူစ့ၢ်ကိးအဝဲသ့ၣ်ဒ်တၢ်မၤပျီၤမၤ ရှဲ ကွံာ်ဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ်ပိာ်အဂီၢ်အိၣ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ် ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ သးဖိၣ်စုကဝဲၤကိးဖုဒီးဒီးလီၤဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ် ပိာ်အိၣ်ဝဲအဃိ မ့ၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မ့ၢ် ဖဲပမ့ၢ်ထီၣ်က့ၤလီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤအဆၢက တီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးဖိတဖၣ် လၢတၢ်ဟးဆူးမ့ၢ်ပိာ်တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံးလၢအဘၣ်တၢ်ဒိဒီးလီၤအံၤလၢကလုာ်ဒုၣ်သးဖိၣ်စုကဝဲၤ သ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ် ညီၣ်န့ၢ်မၤသဝီဖိတဖၣ် ဟးလၢအဝဲသ့ၣ် အမဲာ် ညါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပှၢၤလၢအကဲထီၣ်သး ဖဲတၢ် မၤဆူၣ်သဝီဖိဝဲပီၤတၢ်အခါန့ၣ် ကဲထီၣ်သးအါဖဲလၢအဝဲ သ့ၣ်လဲၤခိကဲဝဲ ဟီၣ်ကဝီၤလၢဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ်ပိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်အါ ဝဲဒိၣ်မး အလီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. အဒိ ဖဲလါမ့ၢ် ၂၀၂၁ န့ၣ်န့ၣ် SAC သးလၢအအိၣ်ဖဲ ကူစ့ၣ်သးကလၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲ သဝီဖိ လၢ မးထီ ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢ, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်တဂၤလၢအမံၤ မ့ၢ် စီၤမ--- အံၤဖဲအလဲၤဆါတူၢ်ရဲၣ်သ့ၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤ သဝီဖိ တဂၤ ဟံၣ်ပျီၤထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ ပယီၤသးတဖၣ် စၢတၢ်ဃာ်စီၤ မ--- အစု ဒီးမၤဆူၣ်အဟးဝုၤဝီၤလၢဟီၣ်ကဝီၤအပူၤ “လၢတၢ် မၤပျီၤကွံာ် ဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ်ပိာ်” အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အပူၤကွံာ်တလၢဝံၤ အလီၢ်ခံ SACသးဖိတဂၤဒုးသ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤသဝီဖိတဖၣ်လၢ သဝီဖိလၢ အဝဲ သ့ၣ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်ဝဲတဂၤအံၤန့ၣ် အဘၣ်သံကွံာ် ဝဲဒၣ်ဒီးဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ်ပိာ်လံအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးတဖၣ် ဖိၣ်စီၤ မ---ဝံၤအလီၢ်ခံ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဖျိး ကွံာ်ဝဲဒၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ပျီၤတၢ်ဒိၣ်မးအဃိ လဲၤဟံၣ်က့ၤစီၤမ---အ စိၣ်တဘျီလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ.⁵

အဃိဖဲအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်သဝီဖိတဖၣ်အံၤ ဒ်ကတီၤ လၢတၢ်ဒီသဒါလီၤသးဂီၢ်အခါန့ၣ် PDF သးသ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်ပိာ်လၢကမၤအၢ SAC သးတဖၣ်အံၤတန့ၣ်ဘၣ်.”

ဖဲလါအုၣ်ဖျၢၣ် ၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် SAC သးဖိခးသံဝဲသဝီဖိလၢ အသ့ဝဲဒ် ကတီၤလၢသးတၢ်ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတၢ်အံၤမ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီး PDF သးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤကတီၤသဝီဖိတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤ သဝီဖိတၢ်အံၤ ဖဲအသံအခါန့ၣ် ထးကျိၤလၢ SAC သးခးတၢ်ဃာ် အစုအံၤအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဃာ်ဒီးဒ်လၢအစုလီၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ပယီၤသးခးသံအံၤဖဲအဝဲကဃုာ်ပူၤဖျါထီၣ်ကွံာ် အသးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ်ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဟူးဂဲၤဟးဝုၤဝီၤ ဝံၤဒီးကွၢ်တုၤဆူအသးကလၢတၢ်ပျါလီၤကွံာ်ဝဲ သဝီဖိလၢအအိၣ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ခဲလၢန့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိလၢကညီကီၢ်စဲၣ်ပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပျါတၢ်ဖုးအပူၤ တဘီၤယုာ်ဃီ ပျါဝဲလၢတၢ်ကဖိၣ်ဒုးဃာ်သ့ၣ်အဝဲသ့ၣ် ဒ်က တီၤလၢသးတၢ်ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီ လၢလၢဖဲ SAC သးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ် ကွံာ်ဝဲ ပုၤလၢအအိၣ်လၢသဝီပူၤတၢ်လၢလၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲ သ့ၣ်မၤဆူၣ်သဝီဖိကဲကတီၤလၢသးတၢ်ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်အ ဆၢကတီၢ်န့ၣ် သဝီဖိတဖၣ်အသးသမူ ဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်အပူၤ, ဒီးဖဲလၢတၢ်ဒုးမ့ၢ်ကဲထီၣ်န့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး မ့ၢ်တမ့ၢ် သံကွံာ်ဝဲသ့, ယီၢ်ဘၣ်မ့ၢ်ပိာ်သ့ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်မၤအၢမၤသီအဝဲသ့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိစီၤ ဆ--- လၢ အအိၣ်လၢသယဲၣ်ခိုကီၢ်ဆၣ်, တနီၤသရံၣ်ကီၢ်ခိတၢ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ,

“

“ယဘၣ်သးဃုထီၣ်ထံၣ်ဂၤကီၢ်ဂၤ မ့ၢ်တမ့ၢ် ပုၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိ ခွဲယာ်တၢ်ကရၢကရီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကတီၢ် ဖျါထီၣ်တၢ်မၤပယုၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲယာ်ဂ့ၢ်ဝီသ့ၣ်တဖၣ် အံၤလၢပဂီၢ် ဒီးဃုထီၣ်န့ၣ်တၢ် တီတၢ်တြၢ်လၢပုၤ တူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီးပုၤလၢအလဲၤခီဖျါဘၣ်ပယီၤသးတၢ် မၤပယုၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲယာ်လၢအအိၣ်မ့ၢ်ဒီးသ့ၣ်တဖၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.”

(၂) တၢ်မၤအၢမၤသီသဝီဖိတဖၣ်အၢအၢသီသီဖဲတၢ်ဒုး ဃာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်

အါဒ်တၢ်တက့ၢ်သဝီဖိလၢပယီၤသးသ့ၣ်အံၤဒ်ကတီၤလၢသးတၢ် ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ဖဲတၢ်ဒုးဃာ် အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ် တၢ်မၤအၢမၤသီအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နးနးကျဲၤ ကျဲၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအၢမၤနးသ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဃုာ်ဝဲဒ်ဒီး တၢ်ခး

တၢ်အစုဒီးထးကျိၤနးနးကလဲာ်, တၢ်မၤဆါပယုၤနီၢ်ခိက့ၢ်ဂီၤ, တၢ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်မၤကဆုကဆုသးဘၣ်သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်န့ၣ် တၢ်မၤအၢမၤသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်တဆူၣ်တချ့ၤလၢအနးသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၢတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအၢမၤနးသ့ၣ်တဖၣ် အံၤ မ့ၢ်ဒ်သိးဒီးတၢ်မၤပယုၤပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲယာ်လၢအတလီၤ ပုၤကူပုၤကညီဘၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ.

က. တၢ်တကူၤစါယါဘျါန့ၣ်သဝီဖိလၢအဘၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်

သဝီဖိလၢပယီၤသးသ့ၣ်ကါအံၤဒ် ကတီၤလၢသးတၢ်ဒီသဒါလီၤ သးအဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်သကါဘၣ်ဝဲသးသမူတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လီၤလီၤ ဒီးတပယုာ်ဃီ မ့ၢ်လၢပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မၤအဝဲ သ့ၣ်ဟးလၢအဝဲသ့ၣ်အကျါ ဒီးဟးလၢအဝဲသ့ၣ်မဲာ်ညါ ဒ်သိးအ ဝဲသ့ၣ်သ့တသံဒီး ဘၣ်ဒိတဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အါန့ၣ်အန့ၣ် လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးတဘျီဘျီအကျါ ဖဲသဝီဖိတဖၣ်ဘၣ်ဒိဖဲတၢ်ဒုး ကဲထီၣ်အခါန့ၣ် SAC သးသ့ၣ်တဖၣ် တပျဲသဝီဖိလဲၤဒီးကူးဆါ ယါဘျါအသးတဘျီဃီဘၣ် ဒီးတဆဲးန့ၣ်စ့ၢ်ကိးသဝီဖိကသံၣ် ကသီလၢတၢ်ဒုးပျီအံၤအပူၤနီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သး ဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် သဝီဖိလၢအတၢ်ကမၢ်တအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အသးသမူဘၣ်လီၤမၤကွံာ်ဝဲဒ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအဒိဖဲ လါမးရှး ၂၁ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် SAC သးဖိ ကအိၣ် (၃၀) ဂၤလၢအလဲၤဟူးဂဲၤဝဲဆူ ကးလံၣ်ခံသဝီ, နိၣ်တီၤ ပျါကရူာ်, နိၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်တဖၣ်အံၤ ဖိၣ် န့ၣ်ဝဲ အအ---သဝီဖိ (၁၁) ဂၤလၢကျဲၤ ဒီးမၤဆူၣ်ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အံၤကဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ကတီၤလၢသးတၢ်ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. မ့ၢ်မ့ၢ် သဝီဖိနီၢ်ပ---လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၈ နံၣ်တၢ်အံၤ န့ၣ် ပယီၤသးဖိၣ်န့ၣ်အီၤလၢအစံာ်ဒဲပူၤန့ၣ်လီၤ. ပယီၤသးသ့ၣ်တဖၣ် အံၤ ဖိၣ်ဃုာ်ဝဲသဝီဖိပိာ်ခွါဖိလၢအသးနံၣ်အိၣ်ထဲ ၁၁ နံၣ် တၢ်စ့ၢ် ကိးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဃုကညးဝဲ SAC သးတဖၣ်လၢ ကပျါလီၤကွံာ် ပိာ်မုာ်ဒီးဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ် ဆၣ် တၢ်တဒိ ကန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ပုၤသဝီ ဖိလၢအထံၣ်ဝဲလၢကျဲၤကိးဂၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအဟးလၢ ကျဲၤခိၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် အိၣ်လၢစံာ်ဒဲပူၤ မ့ၢ်တမ့ၢ်ဃုအိၣ်ညၣ်လၢထံဖိကျိ ပူၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ထံၣ်ဝဲန့ၣ် ဖိၣ်ဝဲခဲလၢန့ၣ်လီၤ. ဖိသ့ၣ်ပိာ်ခွါဖိတၢ် ဂၤန့ၣ် ဘၣ်ဟး ဝဲလၢတပျီပုၤလၢကျဲၤကျဲၤအဃိတၢ်ဘုးအသး ဒီး ဟီၣ်ဝဲဒ်ဒုးမးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢပယီၤသးဖိၣ်န့ၣ်အီၤအကျါ တၢ်လၢအမံၤမ့ၢ် စီၤဝ---တၢ်အံၤပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ,

“

“အဝဲသ့ၣ်န့ၣ်သ့ၣ်ညါကျဲၤဂ့ၤလီၤ ဘၣ်ဆၣ်မၤဆူၣ် ပပိာ်အခဲကဲန့ၣ်အဝဲသ့ၣ်‘ကၢပၤ’ (ကတီၤလၢသးတၢ် ဒီသဒါလီၤသးအဂီၢ်)လီၤ. KNLA သးသ့ၣ်တဖၣ်က ခးအဝဲသ့ၣ်ဖဲလဲၣ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါဝဲအဃိ အ

ဝဲသ့ၣ် ဟးဆွဲပုၤတဖၣ်အံၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟး ဆွဲဝဲ KNLA တဖၣ်အံၤတန့ၢ်လၢဘၣ်တဘျီန့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.”

လၢခံတနံၤ ကဘၣ်ဖဲဟါလီၤခီၤ ၂၅၀၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ SAC သုး ဒီး KNLA သုးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤဖဲ လိာ်ခံတၢ်လီၤ, ဖဲနီၣ်လၢဂီၢ်ခိၣ်ထံဖိကျိ ဒီးစဲၣ်ကိမဲၤသဝီအဘၢၣ် စၢၤ, နီၣ်တီၤပျါကရူာ်, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ် သးအံၤ ဘၣ်ဖဲ SACသုးတဖၣ်ဖိာ်တၢ်ဃာ်ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အံၤ ဒီးမၤအဝဲသ့ၣ်ဟးလၢသုးဖိတဖၣ်အကျါအဆၢကတီၢ်အဃိ သဝီဖိ ဃုာ်ပူၤဖျဲးထီၣ်ကွံာ်ဝဲအသးန့ၢ် (၈) ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ် နီၣ်ပ---တၢ်ခီအိၣ်တၢ် ဒီးအဟၢဖၤဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိ န့ၣ်လီၤ.⁷

အဝဲဘၣ်ဒိဝဲ SAC သုးတဖၣ် ဆဲးန့ၢ်အီၤကသံၣ်တဖျါန့ၣ် လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ်, SAC တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ သဝီဖိတဖၣ် ကလဲၤ ဆုၤအီၤဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်ဘၣ်. ဖဲလၢမးရူး ၂၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဂီၤ ခီန့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဆုၤအီၤဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်တဖျါ လၢ ကီၢ်ကီၢ် န့ၣ်လီၤ. အဝဲဒီးကူၤစါအသးဖဲ တၢ်ဆါဟံၣ်ဝဲစၢၤသီဒီး စံၣ်လီၤဘၣ်က့ၤလၢတၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ကူၤစါဝဲ အပ သိၣ်လၢ အဘၣ်ဒိန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၢၣ် ကသံၣ်သရၣ် ထုးထီၣ်န့ၢ် အီၤကျိချဲလၢအဟၢဖၤပူၤတန့ၢ်တဘျီဃီဘၣ် မ့ၢ်လၢကျိချဲအိၣ် ကတၢ်ထီ အသးဘူးဒီး အသးအဃိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢတၢ်ထုး ထီၣ်န့ၢ်အီၤကျိချဲတန့ၢ်ဘၣ်အဃိ အဝဲဘၣ်တူၢ်ဝဲကျိချဲအစုၣ်အ ပျါတဖၣ်ထီၣ် အီၤနးနးကလဲၣ်ဒီး တဘျီတခီၣ် အဝဲသးပုၤနီၣ် အသးဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အခဲအံၤ, အဝဲဘၣ်လဲၤဒုးန့ၣ်အသးတၢ် ဆါဟံၣ်ဖဲ ကီၢ် ကီၢ်တဲၣ်အပူၤထီၣ်တီ ဒိကသံၣ်သရၣ် သ့ၣ်ဆၢ ဖးကတီၢ်အိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤ မၤဘၣ်ဒိ အနီၣ်ခိတၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဖးယံာ်ဖးထၢတကးဒီးဘၣ် ဒုးအိၣ် ထီၣ်စ့ၢ်ကီးအနီၣ်သးတၢ်ဘၣ်ယိၣ်ပျံၤတီၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. အနီၣ်ကစါ ဒၣ်ဝဲ တဲဝဲဒိအံၤန့ၣ်လီၤ,

“တၢ်ကဲထီၣ်သးဝဲ တယံာ်တမီၢ်ဘၣ်န့ၣ် ယဘၣ် ယိၣ်သးပျံၤတၢ်ဆူၣ်မး. ဖဲယဟးထီၣ်ဟးလီၤတဘျီ လၢလၢန့ၣ်, ယဘၣ်ယိၣ် မ့ၢ်တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဖဲအံၤ ဧါ, ဖဲန့ၣ်ဧါထီၣ်လီၤ. (...) ယဘၣ်ယိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢ ယမၤအိၣ်တၢ်တကဲလၢဘၣ်. ယကအိၣ်မူဒီးဆဲး ယံာ်ဆဲးယံာ်န့ၣ် ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ဘၣ်တဘျီဘျီ န့ၣ် လၢတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတခါအံၤအဃိ ယဘၣ် ကီၢ် တၢ်ဆါယၤနးညါ”⁸

တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤတခါ ဖဲလၢယန့ၣ်အါရံၤ ၃၀ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ် န့ၣ်, SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်ဖိာ်န့ၢ်ဝဲ သဝီဖိလၢ အဖ---သဝီ, ကုး ထီၣ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်, လၢအအိၣ်ဖဲ ဒုသထူၣ်ဒီး ချါၣ် လွံၣ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အဆၢ, ဒီးဖိာ်ဒုးဃာ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်အံၤဖဲ သုး

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိန့ၢ်အီၤဖဲ လၢမးရူး ၂၂ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ဖဲ အ---သဝီ, နီၣ်တကီၢ်ကီၢ်ဆၢၣ်, ဒုပျါယာ် ကီၢ်ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ် ဂီၤတဘျီအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲ နီၣ်ဖ---, သး နံၣ် ၁၈ နံၣ်, လၢဘၣ်ဒိဖဲ အ ဝဲဘၣ်လဲၤကဲန့ၢ် SAC သုး အပူၤကညီတၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအခါန့ၣ် လီၤ. ခီဖျါလၢ အ သ့ၣ်ယွၤလီၤအါမး ဖဲအဘၣ်ဒိဝဲအဃိ, လီၤက ဝီသဝီဖိ တဖၣ်ဆုၤအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်လၢ ကီၢ်ကီၢ်တဲၣ်အပူၤ လၢ ကဒီးန့ၢ်တၢ်ကူၤစါယါဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

ကလၢအပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢခံတနံၤဖဲ ဂီၤခီ ၁၁န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် မၤဝဲသဝီဖိပိာ်ခွါ လၢအဖိာ်န့ၢ်ဝဲ သၢဂၤ လၢက လဲၤပိာ်အခံလၢတၢ်မံာ်ညါန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်ကအိၣ် ၂ မံးလၢဃာ်ဃာ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ SAC သုးဒီး KNLA သုးဒု-၁, PDF သုးဟံၣ်ဖိာ်သ့ၣ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ် ဒုးကဲထီၣ်န့ၣ်, သဝီဖိလၢတၢ်ဖိာ်န့ၢ်အီၤအကျါတဂၤလၢ အမ့ၢ် စီၤဂ---န့ၣ်, ဘၣ်ဒိဝဲဒီးကျိချဲဖဲအဟၢဖၤဒီး သဝီဖိအဂၤတဂၤ ဘၣ်ဒိဖဲအခီၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအဂၤတဂၤလၢအမ့ၢ် ရ--- န့ၣ်, တဘၣ်ဒိနီၣ်တမံၤဘၣ်. အဝဲဃုအခွဲးလၢ SAC သုးခိာ်အအိၣ် ဒိ သီးကပျဲအီၤလၢကက့ၤဟံးန့ၢ်သိလ့ၣ်လၢသဝီပူၤဒီး လဲၤဆုၤအ တံၤသကိးဘၣ်ဒိခံၤအံၤဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပယီၤ သုးခိာ်တဟ့ၣ်အီၤအခွဲးဘၣ်ဒီး တဲအီၤလၢကမၢ်လိာ်န့ၢ်အီၤသိ လ့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤဂ---အသးသမူဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲ ခီဖျါလၢအဘၣ်ဒိနးအဃိန့ၣ်လီၤ. SAC သုးပျါက့ၤအဝဲသ့ၣ်ဖဲ ဖဲမ့ၢ်ဃုာ်လီၤ ၁ န့ၣ်ရံၣ် ဖဲစီၤဂ---အသးသမူဟးထီၣ်ကွံာ်ဝဲ မးန့ၣ်လီၤ ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲန့ၣ်, SAC သုးက့ၤကဒါက့ၤဆူ အ သုးက လၢန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိကဒဲကဒဲ ဘၣ်ကွံာ်ထွဲမၤစၢၤက့ၤ ပုၤ လၢအဘၣ်ဒိဒီး သံတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤဂ---, လၢအမ့ၢ်သဝီဖိလၢ အသံ စီၤဂ--- အပါန့ၣ်, အသးဘၣ်ဒိဒိဒိမးလၢတၢ်ကဲထီၣ်သး အံၤအဖိခိာ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲထံၣ်လၢ သုးဖိာ်စုကဝဲတဖၣ် အတၢ် သူသဝီဖိဒိတၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအံၤ ဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဆၢကတီၢ် န့ၣ် တမ့ၢ်တၢ်တီတၢ်တြၢ်ဘၣ်. အဝဲအဲၣ်ဒီး တၢ်တီတၢ်တြၢ်လၢ အနီၣ်ကစါဂီၢ် ဒီးလၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂၤအဂီၢ်စ့ၢ်ကီး န့ၣ်လီၤ. ဒဲလဲၣ်ဂ့ၤ, ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဘၣ်ပျံၤတၢ်ဒီး ဟံး

ထီၣ်ဂ်ဝီလၢတၢ်တၢ်တြီတၢ်အဖိတဘျီၣ်ဘၣ် မ့ၢ်လၢအအိၣ်လၢ သးမိၤစီၤရီၤတၢ်ဖိလၢအသိၣ်န့ၣ်လီၤ.^၉

KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဂီၤတဘျီၣ်အံၤ ဖဲလၢဖျါတြုၤအါရံၤ ၂၂ သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီၣ်အံၤ ဟံၣ်ဖျါဝဲ စီၤဂ---, လၢအဖ--- သဝီ, ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ် ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ဒီးဒီး ကျိလၢတၢ်ဒုးပျီၤဖဲ SAC သုးဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဒီး သူအိၣ်ဒီးတၢ်ဒီးသဒါစု ကဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. တချးအသံန့ၣ်, SAC သုးတဟ့ၣ်အခွဲးလၢ သဝီဖိအဂၤ ကလဲၤဆုၢ်အိၣ်ဆူတၢ်ဆါဟံၣ်ဘၣ်. (တၢ်ဂီၤ - လီၢ် ကဝီၤသဝီဖိ)

ခ. တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးဒီး တၢ်မၤတရီၤတပါ

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်မၤပယွဲအဂၤ ဖဲ တၢ်ဖိၣ်ဒုးယာ်အဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်, ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ကတီၢ်မၤပျံၤ မၤဖုး, တၢ်မၤတရီၤတပါ ဒီးတၢ်အိၣ်သးလၢပွဲၤဒီးသးသမူတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်တဖၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဒုးယာ်အိၣ်တဖၣ် န့ၣ် တၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်လၢတၢ်လီၢ်နီၤစီၤ, ဘၣ်အဘၣ်သီဒီးတၢ်အိၣ် တလၢတလီၣ် ဒီးဖဲအဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါန့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ်အိၣ်တၢ် ကူစါယါဘျီနီၤတမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးအကျါတခါမ့ၢ်ဝဲ ဖဲလၢမးရှး ၂၀ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ်, SAC သုးတြီၤနီၣ်ဂံၢ်-၇၇ ဒီး အသုးပာ်ဖိၣ်တဖၣ် ဖိၣ်န့ၣ်ဝဲ သဝီဖိ ၂၂ ဂၤလၢ ယ---သဝီ, န့ၣ်သၢကွဲးကရူာ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချါၣ်လွံၢ် ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်, ပာ်ဃုာ်ဝဲဒီး ပိာ်မုာ်ဒီး ဖိသ့ၣ်ပိာ်ခွါသးန့ၣ်တ ပုၤဒီး တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တချးတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးဘၣ်န့ၣ် SAC ခးလီၤဝဲမိ ထးချဲတဖၣ် ဒီးတၢ်လီၤဝဲမ့ၢ်ပိာ် ဖဲပျါၣ်လၢလီၢ်ကဝီၤသဝီ တဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဝဲတနံၤဃီန့ၣ်, SAC သုးပျါလီၤကွံာ်ဝဲသဝီဖိလၢအဖိၣ်န့ၣ်ဝဲအကျါ ခံၣ်, လၢအမ့ၢ်ပုၤသးပုၤတဂၤ ဒီးပုၤကွံာ် ဂီၤဖၤစၢ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၁ သီန့ၣ်, SAC သုးပျါကွံာ် ကဒီးသဝီဖိအဂၤတနီၤလၢအဖိၣ်န့ၣ်ဝဲဖဲ ယ---သဝီပူၤ, ဒီးပာ်တၢ် ကွၢ်ဝဲ ၁၄ ဂၤ, လၢအပာ်ဃုာ်ဒီးပိာ်ခွါဖိသ့ၣ်သးန့ၣ်တပုၤဘၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တချးအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်ဆူညါဒီးဘၣ်န့ၣ် စၢထီၣ်ဝဲ

သဝီဖိတဖၣ်အံၤလၢပျံၤ ဃီးဂၤန့ၣ်ပျံၤတဘျီၣ်စ့ၢ်စ့ၢ်ဒီး မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ ကဟးလၢတၢ်မဲၣ်ညါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဖၣ် အံၤဘၣ် တဝဲ SAC အပုၤသုးဖိတဖၣ် တဘျီၣ်လၢလဲၤဖဲအခဲၣ်ဒီး အုၣ်ဆါ ဆံၣ်ဆါအခါ ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီးကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဖဲအအုၣ်ဆါ ဆံၣ်ဆါခါ န့ၣ်လီၤ. သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တဲပျံၤတဲဖုးစ့ၢ်ကီးသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဂၤတဲပျါဝဲဒ်အံၤ, “တဘၣ်ဃုာ်ဖျိး နီတစး တဂ့ၤ, သုဃုာ်ဖျိးမ့ၢ်ဘူၣ်ဒု ပကခးသံကွံာ်သုလီၤ”. SAC သုးဖိ တဲဘၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢ လီၢ်ကဝီၤသုးတဖၣ်မ့ၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ် လၢကျဲ န့ၣ် SAC သုး ကမၤသံကွံာ်သဝီဖိတဖၣ်အံၤခဲလၢလီၤ. သဝီဖိ လၢတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ် အိၣ်နီၤ တမံၤဘၣ် လၢတနံၤဒီးတနၤ တၢ်လဲၤကျဲအတီၢ်ပူၤ ဖဲတၢ်သူအဝဲ သ့ၣ်ဒ်ပိာ်တၢ်ဒီး တၢ်ဒီးသဒါစုကဝဲအခါန့ၣ်လီၤ.

“

“အဝဲသ့ၣ် (SAC သုး) တဖၣ်န့ၣ်တဟးပိာ်ကျဲ ဘၣ်, ဟးဝဲလၢပုၤပူၤ လၢသ့ၣ်ကျါဝဲကျါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ဃာ်ပျံၤလၢအစၢဃာ်ပူၤ ဒီး ဟးတွံာ်ပူၤ ဒ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲပလဲၤတုၤလၢ သဝီတဖျါၣ်အခိၣ်ထီး န့ၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တဘျီဃီဒီး အဝဲသ့ၣ် တွံာ်န့ၣ် လီၤပူၤလၢ ပုၤဟံၣ်ဖိလၢန့ၣ်လီၤ. (...) အဝဲသ့ၣ်သူ ပုၤဒ်သိးတၢ်ဒီးသဒါန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်န့ၣ် အဝဲ သ့ၣ်ဟးဃုာ်လၢပကဆူး, ပကပိာ်ကပၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲပ လဲၤတၢ်တဘျီန့ၣ်, အပုၤသုးဖိတဂၤတၢ်ခးဘၣ်ဒိအိၣ် ဖဲအခိၣ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် SAC သုးတဖၣ်မၤဝဲသဝီဖိခံ ဂၤ ယိးပုၤသုးဖိဘၣ်ဒိတဂၤအံၤန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤလၢ အိပုၤစုာ်သဝီန့ၣ်, ပျိးတၢ်ဃာ်ဝဲသဝီဖိ ၁၄ ဂၤလၢ ကိုအတီၢ်ဒီးတဖျါၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဃုာ် လီၤ န့ၣ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ်ပျံၤတဖၣ် တချးလၢ ပျိးတၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢ တီၤဒီးပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်ဆါဆံၣ်ဆါဖဲ ဒီး လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဝဲတဖျါၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ထုးထီၣ် အိၣ်လၢ တီၤဒီးအချါ တနံၤတဘျီ ထဲတစီၤဖိ ဒ်သိးကလုာ်ထံ လုာ်နီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်တၢ်ပာ်ဖျါလၢထးအသိး, SAC သုးဖိတဖၣ် ဘျးလီၤစ့ၢ်ကီးအသုးတၢ်ကူတၢ်ကၤတဖၣ်ဖဲ တီၤဒီးလၢ သဝီ ဖိ အိၣ်တဖျါၣ်အံၤ အကပၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဝဲဒ်အံၤ လၢ ယိးန့ၣ်အတီၢ်ပူၤ ဖဲ SAC သုးအိၣ်လၢသဝီပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တကဆုဲကဆုဲဒီး တၢ်ဘၣ်အဘၣ်သီအသိး, သဝီဖိ ပိာ်ခွါသးန့ၣ်တပုၤတဂၤအဟုၤဖါဆါတဲနးနးကလဲာ် ဒီးဘၣ် ကီးဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးတဟ့ၣ်အခွဲးလၢ သဝီဖိအဂၤကလဲၤ ဆုၢ်အိၣ်ဆူသဝီပူၤဒ်သိးကကူစါအသးအဂီၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီ ဖိတဖျါဒ်အံၤ,

“

“တုၤလီၤလၢတၢ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ပုၤသုးဖိတ

ဖန်အိန်တင်၊ မွန်ပဲဝဲသဝီဖိတဖန်နုန် တင်သင်ဝံပသးဒိန်မးဘန်ဆန် တင်တဟွန်ဒုးအိန်ပုတင်နီတမံဘန်. ပုကွံင်တနံဒီး တနနုန်, ဖိသင်ပိင်ခွါတဖန် တင်သင်ဝံအသးဒိန်မးလံ. အဃိယဃု ပုသုးဖိသွန်တဖန်လၢ ကဟွန်ဒုးအိန်ပုမုဒီး ထံတနီနုန်လီၤ. ပဒီးနုန်အိန်ဘန်မုတစဲးဖိ ဒီးပဂံဟဲကွါအိန်ထီင်တစဲး. သနါကွ, ပအိန်တဘျဲအိန်ဘန်. အိန်ဒုပအိန်မုသး တစဲးဖိနုန်လီၤ.”

၅ သီ ပုကွံင်ဝံအလီၤခံ ဖဲလါမးရူး ၂၄ သီ, ၂၀၂၃ နံနုန်, SAC သုးဖိတဖန် လဲၤကိးထီင်သဝီဖိလၢအဖိနုန်ဝဲတဖန်အံ ဆူသဝီအချါ ဒီးတဲအဝဲသွန်လၢ သုကွါသုလံ. ဝံဒီးအဝဲသွန်လဲၤတင်ဆူညါနုန်လီၤ. ပာ်တုာ်ဝဲသဝီဖိတဖန်အံဒီး ပျံၤစာဃာ်အသးလၢ ပုဂံလံကျါ, ဒ်သီးအမၤထီဒါကွါအဝဲသွန်သုတသုတဘျီဃီတဂ့ၤအဂီၢ်နုန်လီၤ. သဝီဖိတဖန်အံ ဘန်ဃုန်လီၤကွံင် ပျံၤလၢတင်စာဃာ်အဝဲသွန် တချူးလၢအကွါဆူအဟံင်ဘန်နုန်လီၤ. SAC သုးဖိတဖန်ဟံးဃာ် သဝီဖိတဖန်အံအ လီတဲစိဒိတကတီၢ်ညါ ဖဲတင်ဖိဃာ်အီအခါ, ဒီးဟွန်လီၤကွါအဝဲသွန်ဖဲ တချူးပျံၤကွါအဝဲသွန်ဘန်နုန်လီၤ. သဝီဖိလၢတင်ဖိနုန်အီအ ကျါတဂၤတဲဝဲဒ်အံနုန်လီၤ,

“တင်လၢယအဲဒ်ဒိတဲနုန်, SAC သုး ပညိင်ထီဒါအဝဲသွန်အဒုန်အဒါဒုန်ဝဲသု ဒီးဒုးအဝဲသွန်ဖဲအသး အိန်အ သီးသ့. ဘန်ဆန် အဝဲသွန်တကြါးမၤတံင်တင်ကမျါဖိဒ်အံဘန်. ပနံဟူဘန်တုာ်အဝဲသွန် အတင်မၤအမၤသီတဖန်အဃိ ပမုထံင်အဝဲသွန်နုန် ပပျံၤတင်ဒိန်မး.”

ဂ. တင်မၤပယွဲနီၢ်ခိ

သဝီဖိသွန်တဖန် ဘန်ကွါဆာ်မဲာ်တင်မၤပယွဲအနီၢ်ခိ ဖဲ SAC သုးဖိတဖန်သုအီဒ်တင်ဒီသဒုကတဲၤအခါနုန်လီၤ. ဖဲလါအီကူး ၁၉ သီ, ၂၀၂၁ နံနုန်, မုာ်ဃုာ်လီၤ ၁ နုန်ရံနုန်, SAC ခိန်ချ့သုးရုန် နီၣ်ဂံၢ်-၃၄၁ လၢအအိန်ဆီလီၤအသးဖဲ လၢဂံတိသုးကလၢ, ခိပူကရုာ်, ဘုသိင်ကီၢ်ဆန်, မုာ်တြီၢ်ကီၢ်ရုန်နုန်, လဲၤဆုန်တင်ဖဲကျဲဆူခိပုသုးကလၢ, တဃုန်ခိန်သဝီနုန်လီၤ. အဝဲသွန်ထံင်ဝဲသဝီဖိပိင်မုာ်သၢဂၤလၢကျဲဒီး ဖိနုန်ဝဲနုန်လီၤ. ပိင်မုာ်သၢဂၤအံၤမုာ်ဝဲ နီၣ်စ--- (သးနံနုန် ၆၅ နံနုန်), နီၣ်တ--- (သးနံနုန် ၅၆ နံနုန်) ဒီးနီၣ်ဟ--- (သးနံနုန် ၄၂ နံနုန်) နုန်လီၤ. အဝဲသွန်အိန်လၢ အဂ---သဝီ, ခိပူကရုာ်, ဘုသိင်ကီၢ်ဆန်နုန်လီၤ. အဝဲသွန်တဲဘန် KHRG လၢ SAC သုးဖိနုန်အဝဲသွန်တဘျီဃီ, ထူတံာ်အဝဲသွန်ဒီးထီင်ယီၢ်အဝဲသွန် လၢတအိန်ဒီးတင်သံကွါသံဒီးနီတမံဘန်နုန်လီၤ. လၢတင်နုန်အဃိ အဝဲသွန်အနီၢ်ခိ ဘန်ဒိဘန်ထံးဝဲနုန်လီၤ. တင်အံၤဝဲအလီၤခံ, SAC သုးမၤအဝဲသွန်ဝဲ

တင် ဒီးမၤအဝဲသွန်စးလၢသုးဖိတဖန်အကျါ ဒ်သီး တင်ဒီသဒုကတဲၤအသီးနုန်လီၤ. အဝဲသွန်ဘန်လဲၤဃုာ်ဒီး သုးတဖန်တုၤဆူကီ ကွါလိာ်ကျါ ဒ်သီးကဒီသဒုနုန် SAC သုးဖိလၢ KNLA သုတခးအဝဲသွန်တဂ့ၤအဂီၢ်နုန်လီၤ.

တင်ကဲထီင်သးအဂၤတခါ ဖဲလါမုာ် ၂ သီ (မု) ၃ သီ, ၂၀၂၂ နံနုန် ဖဲမုာ်ဃုာ်လီၤ ၃ နုန်ရံနုန်, SAC ခိချ့သုးရုန်နီၣ်ဂံၢ်-၄၀၃, လၢ အအိန်လၢ (စကခ-၈) အဖိလၢ, ဃုာ်ဒီးအသုးဟံးဖိလၢ သုးတြီၢ်နီၣ်ဂံၢ် - ၄၄ ဒီး သုးခိးကီၢ်ဆၢ သုးရုန် -၁၀၁၁, လၢအအိန်လၢ မဲာ်ပြဲးခံသဝီ (မဲာ်ပြဲးသုးကလၢ) တဖန် ဟဲကွါလီၤဝဲဆူ နုန်ကံသုးကလၢ, လၢဘဲလုကီၢ်ဆန်, ဒုသထူင်ကီၢ်ရုန်အပူၤနုန်လီၤ. ဖဲအလဲၤလၢကျဲနုန်, တချူးဒီးလၢအဝဲသွန်တုၤဆူ အံစုန်ခံသဝီ, အံစုန်ခံကရုာ်နုန်, အပုသုးဖိခံဂၤယီၢ်ဘန်ဝဲ ဟီၣ်လၢ်မုာ် ပိာ်နုန်လီၤ. ဖဲအဝဲသွန်ဘုးကတုၤလၢ အံစုန်ခံသဝီနုန်, အဝဲသွန်ဖိနုန်ဝဲ သဝီဖိခံဂၤလၢအထံင်တိနီၣ်ဝဲဝဲဒီး စၢထီင်အဝဲသွန် ဒီးမၤဝဲတင်ဟးပိာ်အခံဒ် တင်ဒီသဒုကတဲၤအသီးနုန်လီၤ. ဖဲ SAC သုးလဲၤနုန်လီၤဆူ အံစုန်ခံသဝီနုန်လူၤဃု ဖိဉ်ဝဲသဝီဖိပိာ်ခွါ ဒ်သီးကသုဝဲလၢ တင်ဒီသဒုကတဲၤအဂီၢ်နုန်လီၤ. အဝဲသွန်ထံင်နုန်ဝဲထဲ စၢထီ---တဂၤမၤ မုာ်လၢ ပုသဝီဖိ ပိာ်ခွါ အါတကွါ ဘန်ယိာ်လၢတင်ကဖိနုန်အဝဲသွန်အဃိ ဃုာ်ထီင်ကွံင်လၢ သဝီချါတချူးလၢ SAC သုးဟဲနုန်လီၤသဝီပုၤဒီးဘန်လံ အဃိနုန် လီၤ. စၢထီ--- တခီ ဃုာ်ဆိဝဲတချူးဘန် ဒီး SAC သုးဖိကိးဃါအီၤဝဲ ဒဲအမဲာ်သုန်ဆူဆူကလဲာ်, ဒီးမၤအဝဲဟးပိာ်သုးဖိ တဖန်အခံ ဒ်တင်ဒီသဒုကတဲၤအသီး, စးထီၣ်လၢ အံစုန်ခံသဝီ တုၤလၢတရုလူၤခိန် နုန်လီၤ. ဖဲနုန်ဝဲ တင်ပျံၤကွံင်အီၤနုန်လီၤ. SAC သုးပျံၤလီၤကွံင်စုာ်ကိး သဝီဖိအဂၤခံဂၤလၢအဖိနုန်ဝဲ ဖဲ နုန်ကံသုးကလၢကျဲအခါနုန်လီၤ.

တင်ကဲထီင်သးလၢအဖိခိတဖန်အံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ သဝီဖိလၢတင်သုအီဒ်တင်ဒီသဒုကတဲၤတဖန် ဘန်ကွါဆာ်မဲာ်ဝဲ သးသမူတင်လီၤဘန်ယိာ်ခိန်ခိန်မုာ်မုာ်ဒီး တင်မၤပယွဲကွါဂီၤကလုာ်ကလုာ် လၢ SAC သုးမၤဝဲနုန်လီၤ. ဒ်တင်ပာ်တုာ်အသီး, သဝီဖိတဖန်ကျဲးစးသုဝဲ တင်သုတင်ဘန်ကျဲကျဲတဖန် ဒ်အမုာ်တင်ဟွန်ခိန်ဖးလၢ်ဆိုး, တင်ဃုာ်ပူၤဖျဲးသး (မု) တင်ဃုာ်ဟးဆိုးသး ဒ်သီးကဒီသဒုအဝဲသွန်လၢ SAC သုးတင်မၤပယွဲအဂီၢ်နုန်လီၤ. တင်သုသဝီဖိဒ်သီး တင်ဒီသဒုကတဲၤ, ဒီးတင်မၤပယွဲတဖန်လၢ SAC မၤသဝီဖိ ဖဲအဖိဃာ်ဝဲအကတီၢ်နုန်, မုာ်တင်မၤပယွဲပုၤဂ့ၢ်ဝဲဒ်သီး ဒ်ဒိန်မုာ်မုာ်နုန်လီၤ.

၄. တၢ်ပံာ်ထံနီုဖး- တၢ်မၤဘၣ်ဒိသဝီဖိအတၢ်အိၣ်မူဒီး တၢ်မၤပယွဲပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယၢ် တၢ်ဘျၢတဖၣ်

သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်ဒီးမၤဆူၣ်အိၣ်လၢ ကကဲပုၤကညီတၢ်ဒိ သဒုကတဲၤတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ တၢ်မၤပယွဲလၢ နီု ခိဒီး နီုသး တုၤဒုၣ်လဲာ်ကဲထီၣ် တၢ်သံတၢ်ပုၤ, တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံး, တၢ်သးပျံၤတၢ်ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်နီုခိသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီတ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီု တၢ်စၢတၢ်ဃာ်အစုအါဂၤ လၢပျံၤတ ဘိဃီ ဖဲအလဲတၢ်ဒိကတီၢ်ညါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသံတဖၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ကွၢ် ဃာ်အိၣ်ဆၢပံာ်ကလၢလၢ SAC သုးဖိတဖၣ်, ဃုာ် ဒီးဆၢကတီၢ်လၢ အုၣ်ဆါဆံာ်ဆါဒုၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတၢ်သူ အိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသ ဒုကတဲၤတဖၣ် ဘၣ်တၢ်မၤတရီတပါအခွဲးယၢ် လၢ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, သးသမူတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢ, တၢ်ပုၤဖျဲး ဒီးတၢ်မၤကဲကုၢ်, တၢ်ပုၤဖျဲးဒီးတၢ်မၤဆါပ ယွဲ, တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢအဂ့ၢ်ကျိတအိၣ်, တၢ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤသ ဘျဲဒီး ပုၤကညီအသုး သ့ၣ်လၢကပီၤအခွဲးယၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ပျိးတၢ်ဃာ်အိၣ်လၢဒီးပုၤ လၢအဘၣ်အါ ဘၣ်သီ, ဒီးတၢ်တဟ့ၣ်ဒုးအိၣ်ဒုးအိၣ်နီုတမံၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ် မ့ဘၣ်ဆူးဘၣ်ဆါဖဲ တၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်အိၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် တဒီး န့ၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကီး ဆူၣ်ချ့တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲနီုတမံၤဘၣ်. တချုးလၢ တၢ်ပျိးကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်န့ၣ် တၢ်တဟ့ၣ် အဝဲသ့ၣ်အခွဲးလၢက ဆဲးကျိးဒီးအဟံာ်ဖိဃီဖိ ဒီး ပုၤဂ့ၢ်ပုၤဂ့ၢ်နီုတဂၤဘၣ် ဒီးတၢ်ဟံး ဃာ်အဝဲသ့ၣ် အလီတစိခဲလၢန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ဝဲကွၢ်မ့ၢ်ဘၣ် ဃး တၢ်မၤလီၤမၤဆူၣ်ပုၤကညီ, မ့ၢ်လၢတၢ်တဟ့ၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါ အဝဲသ့ၣ်အဟံာ်ဖိဃီဖိဘၣ်ဃး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်သးဖဲ တၢ် ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်ဒီး သူအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒုကတဲၤအခါဘၣ်အယိန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအါခါအပူၤ, SAC သုးဖိတဖၣ်သ့ဝဲ သဝီဖိဒိ သိးတၢ်ဒိသဒုကတဲၤ တဘျီဃီဃုာ်သ့ၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲဒ် ပီၤတၢၤ မ့တ မ့ၢ် ပုၤန့ၣ်ကျဲန့ၣ်လီၤ. ဒ်သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲအသိး, SAC သုးဖိတဖၣ်မ့သ့ၣ်ညါဟီၣ်ကဝီၤအဂ့ၢ်လၢလၢပုၤပုၤသနာ် က့, အတဲသ့ၣ်မၤသဝီဖိလဲၤပိာ်အခံဒီး ဝဲစိာ်န့ၢ်အတၢ်အိၣ်တၢ် အိၣ်, တၢ်စုကတဲၤပီးလီတကးဒီးဘၣ်, မၤဝဲသဝီဖိဟးလၢအမဲာ် ညါ, မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢ SAC သုးဖိတဖၣ်အကဆူး, ဒီးဒုးသိးဝဲ SAC သုးအကူအသိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးလၢ SAC သုးဖိ အမဲာ်ညါ အခါန့ၣ်, တၢ်သူအဝဲသ့ၣ်ဒ်သိးဒီး ပုၤမၤရဲပုၤပျီဟီၣ် မ့ၢ်ပိာ်အသိးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအါတက့ၢ်ဃုာ်ကွၢ်ဆူ တၢ်အိၣ်ခူသ့ၣ် အလီၤဖဲ အနီုဟူဝဲလၢ SAC သုးဟဲဆူသဝီပုၤ ဒ်သိးတၢ်သုတ ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ် ဒီးသူအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒုကတဲၤဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. သ ဝီဖိတနီု, လီၤဆီဒုၣ်တၢ်ပုၤသးပုၤ ဒီးပုၤလၢအိၣ်ဒီးနီုခိကွၢ်ဂီၤ တၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်န့ၣ် ညီန့ၢ်အိၣ်တၢ်လၢအဟံာ် ဒီးကွၢ်ထွဲအဟံာ် ဃီ, ဆၢဖိကီၢ် ဖိဒ်သိး SAC သုးဖိတဖၣ် သုတဂ့ၢ်ဆူၣ်ပျိဆူၣ် ဒီး မၤဟးဂီၤအိၣ်တဂ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အိၣ်သးဒ်အံၤန့ၣ်,

SAC သုးဖိန့ၢ်ဝဲ ကယဲၢ်သဝီဖိလၢအထံာ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ဒီး ပုၤဖိသ့ၣ်သးန့ၣ်တပုၤ, ပုၤသ့ၣ်က့သးပုၤဒီးပုၤဖါစၢတဖၣ် ဒီးမၤ ဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ကဲ ပီၤတၢၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဒိသဒုကတဲၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထီဒါ SAC သုးတဘျီဘၣ် မ့ၢ်လၢအကဲထီၣ် က့ၤ တၢ်မၤပယွဲ အိၣ်သ့တုၤလၢ တၢ်မၤဆါပယွဲနီုခိဒီး တၢ်မၤသံ အိၣ်ဒုၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်မၤပျံၤမၤဖုးဒီးတဲပျံၤ တဲဖုးစ့ၢ်ကီး သဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဟံၤဖျါတနီု လၢ KHRG ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဖဲ တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ် စံးဝဲဒုၣ်လၢ SAC သုးပျိကွၢ်သ ဝီဖိပိာ်မ့ၢ်တဖၣ်, ပုၤသးပုၤ ဒီးဖိသ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တချုးလၢအ လဲၤဆူ တၢ်ဒုၣ်စၢၤယံၤ လၢကဖိၣ်ဃာ်သဝီဖိမ့ၢ်ဂ့ၢ် သူအိၣ်ဒိ ပီၤ တၢၤ, ပုၤန့ၣ်ကျဲ ဒီး တၢ်ဒိသဒုကတဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. ပိာ်ခွါသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် အါတက့ၢ်တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢကဝဲပီၤတၢ်, ဝဲတၢ် စိာ် တၢ်ဃာ်လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤဖးယံာ်အတီၢ်ပုၤ လၢပုၤကျိန့ၣ်လီၤ, မ့မ့ၢ်တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်သဒိစုကတဲၤအဂီၢ်န့ၣ် ပိာ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်ပိာ် ခွါမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်မၤ ဆူၣ်အိၣ်ဒ်သိးသိးလီၤ. တချုးလၢတၢ်ပတုာ်တၢ် ခးဒီးဘၣ်န့ၣ်, ပိာ်ခွါသ့ၣ်တဖၣ်ညီန့ၢ်ဃုာ်ထီၣ်ကွၢ်လၢသဝီပုၤ မ့ၢ်လၢ ပယီၤသုး မ့ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်တဘျီလၢလၢ အါတက့ၢ်ကမၤပ ယွဲဝဲဒီး မၤသံဝဲအယိန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်, သဝီဖိပိာ်မ့ၢ်တဖၣ် ညီန့ၢ် အိၣ်တၢ်လၢသဝီပုၤ လၢကကွၢ်ထွဲအဖိ, တၢ်ဘျီတၢ်ဖိၣ်, ဒီးတၢ် မ့ၢ်ဖိၣ်န့ၢ်အိၣ်လၢကကဲပီၤတၢၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်ဒိသဒုကတဲၤမ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်, ညီန့ၢ်တၢ်ပညိာ်အိၣ် လၢသ့ၣ်ထံးတၢ်မၤပယွဲ, တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်မၤတ ရီတပါခိဖျိ ပုၤသုးဖိဒီးအသုးခိၣ် သုးန့ၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိကီၢ်ပ ယီၤသုးမ့ၢ်အတၢ် မၤပယွဲအါအသိးသိးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တအိၣ်ဒီး တၢ်စံာ်ညီနီုတမံၤဘၣ်အယိ, စးထီၣ်ဖဲ ၂၀၂၁ နံာ် တၢ်ဟံးန့ၢ် ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိ ကမီၤဝဲၤအလီၢ်ခဲန့ၣ် သဝီဖိတနီုဆူၣ်ဖျိကွၢ် ဆိ အဖိမ့ၢ်သးစၢ်တဖၣ်ဆူ တၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်ဒ်သိးကဒိသဒု အဝဲသ့ၣ်လၢသ့ၣ် ထံးတၢ်မၤပယွဲဒီး မၤတရီတပါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လီၢ်ကဝီၤတၢ်ပဂါဆၢသုးတဖၣ်ထီၣ်ဒုး SAC မ့ၢ်ဝဲတဘျီလၢလၢ န့ၣ် SAC သုးတဖၣ်ညီန့ၢ် မၤဆါပယွဲဝဲသဝီဖိ လၢတအိၣ်ဒီးတၢ် သံကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤနီုတမံၤ ခိဖျိပိာ်ဝဲဒ်တၢ်မၤထီဒါဆၢက့ၤတၢ် တခါ, ဒီးမၤဆူၣ်စ့ၢ်ကီးအဝဲသ့ၣ်လၢ ကပိာ်အခံဒ် တၢ်ဒိသဒုက တဲၤအသိးန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤတၢ်ပဂါဆၢကရူာ်တဖၣ် ညီန့ၢ်ဖဲ အထံာ်သဝီဖိဘၣ်တၢ်သူအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒုကတဲၤအခါ ပဒုၣ်ဟး ဆုးဝဲတၢ်ဒုးဒီး SAC သုးန့ၣ်လီၤ. ဖဲဆၢကတီၢ်လၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ် လၢ SAC သုး ဒီး KNLA သုးအဘၣ်စၢၤန့ၣ်, ညီန့ၢ်သဝီဖိလၢ တၢ် သူအိၣ်ဒီးတၢ်ဒိသဒုကတဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးမ့တ မ့ၢ် ဘၣ်သံဝဲန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအတၢ်အိၣ်မူလၢ တၢ်ဒိသဒုကတဲၤ အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ် အိၣ်ဝဲလၢ တၢ်သံဒီးတၢ်မူပုၤသိး ခိဖျိလၢအ

သးသမူလီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲသ့ ဖဲတဖျးမဲာ်အတီၢ်ပူၤအဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်ခိး ကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဆၢပံာ်ကလၢာ်, ဒီးဘၣ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးအဝဲသ့ၣ်ဖဲလၢ အဟးပိာ်ပုၤသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အခံအခါ, ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ကဲ တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအခါ ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, မ့တမ့ၢ် သံဝဲလၢတဖျးမဲာ်အတီၢ်ပူၤသ့ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲန့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီသဲစး ဒီးဘၣ်တၢ်တြီၤဃာ်စ့ၢ်ကီး အီၤလၢ လုာ်လၢထုသန့ဘၣ်ဃး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီသဲစး (IHL) အတၢ်ဘျၢ နီၣ်ဂံၢ် ၉၇ န့ၣ်လီၤ. လၢအပူၤကွံာ်န့ၣ် တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲန့ၣ် တၢ်ပာ်ပနီၣ်စ့ၢ်ကီးအီၤဒ်အမ့ၢ် ကွီၢ်မ့ၢ်လၢဘၣ်ဃး တၢ်မၤပယုၤပုၤကညီအသူးအ သ့ၣ်လၢကပီၤ (CAH) ဖဲတၢ်မၤအီၤအိၣ်ဒီးကျိၤကျဲလီၤ.

တၢ်လီၤဆဲး ဒီးတၢ်မၤအီၤလၢတၢ်လီၤသကုၤဆးဒးအခါန့ၣ်လီၤ. တကးဒီးဘၣ်, တၢ်သူကမ့ၢ်ဖျိဖျိဖျိဖျိ လၢကဒိသဒါသုးအဂီၢ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်မၤထီၣ်ဒါဝဲ တၢ်သိၣ်တၢ်သီဖးဒိၣ် လၢအမ့ၢ် လုာ်လၢထုသန့ဘၣ်ဃး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤပုၤဂ့ၢ်ဝီသဲစး အတၢ်ဘျၢအခိၣ်ထံးတထံၣ်, ဒီးမၤပယုၤစ့ၢ်ကီး တၢ်ဘျၢနီၣ်ဂံၢ် ၇ လၢအမ့ၢ် တၢ်ကဘၣ်ပလီၤသးဒီးပဲာ်ဖးနီၤဖး သုးဒီးကမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သူဖိသ့ၣ်ဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲစ့ၢ်ကီး မ့ၢ်တၢ်မၤပယုၤဖိသ့ၣ်အခွဲးအယာ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲဒီး ကျိၤကျဲလၢ SAC သုးသူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ် အီၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤဆါပယုၤ, တၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤကညီသူးသ့ၣ်, ဒီးတၢ်အံၤ Rome Statute တၢ်ဘျၢနီၣ်ဂံၢ် ၇(၁)(စ) ပာ်နီၣ်ဝဲဒ်အမ့ၢ် ကွီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤကညီအသူးသ့ၣ်လၢကပီၤန့ၣ်လီၤ.

၅. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်

ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ပုၤဘၣ်ထွဲဘၣ်ဃး, ဒီးထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ, ထံဂုၤကီၢ်ဂၤပဒိၣ်ပပုၤတဖၣ်အအိၣ်

- သ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်သုးမိၤစိရီၤအတၢ်မၤထီၣ်ဒါကွီၢ်မ့ၢ်အၢအၢသီသီတဖၣ်အံၤ, ဒီးပတုာ်ကွံာ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်ခွဲး အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဖိးမံဒီးသဲစးအဂ့ၢ်တဖၣ်, ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆဲးလီၤဃုာ်စ့ၢ်ကျိၢ်လၢတၢ်သးလီၤပလီၤအဂီၢ်, တၢ်ပာ်ပနီၣ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်, ဒီးကွဲးမ့ၢ်အခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢကထီၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်ကတီၤသကိးမ့ၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ဟူးဂဲၤဖဲးမၤသကိးအဂီၢ်မ့ၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဃုထံၣ်န့ၣ် တၢ်တီတၢ်တြီၤဒီး ဖိၣ်ဃာ် SAC လၢကတူၢ်မူတူၢ်ဒါလၢအတၢ်မၤဘၣ်ဃး တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအဖိခိၣ်, ခိဖျိတၢ်သမံသမိး SAC ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ကွီၢ်ဘျီအပူၤ, ဒ်အမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်ကွီၢ်ဘျီ (ICC), ဒ်ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်တီတၢ်တြီၤသဲစးအိၣ်ဝဲအသိးန့ၣ်လီၤ.
- မၤလၢထီၣ်တၢ်မၤသကီၣ် ဘၣ်ဃး ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် တၢ်ဃိထံသ့ၣ်ညါဂ့ၢ်ဝီအကရူၢ်တဖၣ် အတၢ်တူၢ်မူတူၢ်ဒါလၢ ကဒုးပာ်ဃုာ်ဝဲ ပုၤကညီကလုာ်ဒုၣ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ် တၢ်မၤပယုၤလၢ တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲအဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဆိၣ်ထွဲလီၢ်ကဝီၤပုၤတဝါတဖၣ်, ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, ဒီးကရၢလၢအမၤစၢၤကလုာ်ဒုၣ်ဖိလၢအမၤစၢၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်ဒီး အဟံၣ်ဖိဃိတဖၣ် ဒ်သိးကအိၣ်မ့ၢ်ထီၣ်က့ၤ ဒီးကကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်ကီၤလၢပိာ်ထွဲထီၣ်ခိဖျိ တၢ်တူၢ်ဘၣ် SAC အတၢ်မၤတရီတပါဒီး တၢ်သူပုၤကညီဒ်တၢ်ဒိသဒါစုကဝဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- မၤကဲထီၣ်လိၣ်ထီၣ်ကျိၤကျဲဘၣ်ဃး တၢ်ပတုာ်ကွံာ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲ SAC ဒီးသုးမိၤစိရီၤခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးအကျိၣ်စ့အဂံၢ်ဘါကစၢ်လီၤကွံာ် လၢကဟူးဂဲၤဒီး ဒုးထီၣ်ဒါကမ့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

- ¹ Burma News International, “[KNU Offer Anti-Coup Protestors’ its Protection](#)”, လါဖှါတြၢအါရံ၊ ၂၀၂၁ နံၣ်.
- ² ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူာ်, “[ပျံးစိးခဲးလၢအစၢလၢယံၤ-လီၤကဝီၤကမုၢ်ဖဲကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးတဖၣ်အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးလၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခဲၣ်, တၢ်တီ တၢ်တြၢ ဒီးတၢ်သ့ဟံးမူဒါအဖီခိၣ်](#)” လါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀၁၉နံၣ်.
- ³ ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူာ်, “[ပှၤတညီ, တမ့ၢ်ကတီၤဘၣ်- တၢ်ထီၣ်ဒုးကမုၢ်ဖဲ ဘံလုကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်, လါအူဖျၢၣ် ၂၂သီ တၢ်လါမ့ၤ ၂၂သီ, ၂၀၂၂ နံၣ်](#)”, လါဒါဖဲဘၢၣ် ၂၀၂၂ နံၣ်.
- ⁴ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ ချၢၣ်လွီၤထူၣ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလါမးရး ၂၀၂၃နံၣ်န့ၢ်လီၤ. (23-109-A1-11)
- ⁵ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ မ့ၢ်တြၢကီၢ်ရၣ် ဖဲလါယုၤ ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၢ်လီၤ. (23-199-A1-11)
- ⁶ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ ဘျးဒဝီၤကီၢ်ရၣ် ဖဲလါအူဖျၢၣ် ၂၀၂၂ နံၣ် န့ၢ်လီၤ. (22-136-A1-11)
- ⁷ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ ဒုပျၢၣ်ယာ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလါမးရး ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၢ်လီၤ. (23-104-A1-11)
- ⁸ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ ဒုပျၢၣ်ယာ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလါယုၤ ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၢ်လီၤ. (23-184-A2-11)
- ⁹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ လံာ်လၢတၢ်တရၤလီၤဘၣ်ဒီးအီၤတဘျီ လၢတၢ်ဒီးန့ၢ်အီၤလၢ ချၢၣ်လွီၤထူၣ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလါဖှါ ဩအါရံ ၂၀၂၃နံၣ် န့ၢ်လီၤ. (23-55-11)
- ¹⁰ ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူာ်, “[Southeast Burma Field Report: Intensification of armed conflict, air and ground attacks, and widespread human rights violations, July to December 2021](#)”, လါမးရး ၂၀၂၂ နံၣ်.

တၢ်ဂီၤလၢလံာ်ကုခိၣ်

တၢ်တ့ၢ်တၢ်ဂီၤလၢလံာ်ကုခိၣ်တဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒီးသန့ၤထီၣ်အီၤလၢ တၢ်ဂီၤမူတခါလၢ သဝီဖိဒိန့ၢ်ဝဲ ဖဲလါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀၂၁ နံၣ် ဒဲးဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ, လၢအပာ်ဖျါဝဲ သဝီဖိ ၂၀ ဂၤဃာ်ဃာ်, ပာ်ဃာ်ဒီးဖိသၣ် ၃ ဂၤ, လၢ SAC သုးမာဆူၣ် အဝံပီၤတၢ်ဒီး ကဲတၢ်ဒီးသဒၢစုကဝဲန့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂီၤမူဖျၢၣ်ကိာ်ဝဲန့ၢ် ပာ်ဖျါဝဲ တၢ်ကဲထီၣ်သးဖဲ လါဖဲပထုဘၢၣ် ၂၀သီ, ၂၀၂၁ နံၣ်ဂီၤခိ, ဖဲ သုးခိးကီၢ်ဆၢ (BGF) သုးဖိတဖၣ် မာဆူၣ်သဝီဖိလၢ အဟ---, အဂ---, အခ---, ထံဖးဒိၣ်ထုၣ်ကရူာ်, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်, ဒုသ ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်တဖၣ် လၢကဝံစိာ်န့ၢ် သုးအတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်စုကဝဲပီးလီၤတနီၤ ဖဲအလဲၤဆူ ယီၤကျါသုးကလၢအခါန့ၢ်လီၤ. သဝီဖိဘျးထီၣ်လၢ ၃၀၀ ဂၤဃာ်ဃာ် ဘၣ်ဝံစိာ်ဝဲ သုးအတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ် ဒီးတၢ်စုကဝဲပီးလီၤ, ဒီးလၢအကျါပာ်ဃာ်စ့ၢ်ကီၢ် ဒီးဖိသၣ်သးနံၣ် တပုၤ ၁၂ နံၣ်တဖၣ်ဒၣ်လဲာ်န့ၢ်လီၤ.

ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျၢၣ်ကိာ်

ကညီဂိုဝ်းခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၤကဝီၤကရၤသဘျီတဖုလၢ အာ်လီၤ မၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပှၤဂ့ၢ်ဝ်းခွဲးယာ်အတၢ်အိၣ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၢ်လီၤ. KHRG သိၣ်လီၤဝဲ လီၤကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပှၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျါန့ၢ်လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒိသိးကပာ်ဖျါထီၣ်လီၤကဝီၤပူၤ ကမုၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ် ယိာ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. န့ၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrgh.org အပူၤသ့ၣ်ဒၣ်န့ၢ်လီၤ.